

Zaaknummer	284532
Onderwerp	Aanvraag vangnetuitkering MINSZW 2025
Datum raadsvergadering	11 juni 2026
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	3 juni 2026
Programma	Sociaal Domein
Portefeuillehouder	F.N. Dillerop

Aanvraag vangnetuitkering MINSZW 2025

Inleiding

Elk jaar ontvangt de gemeente een vastgesteld budget van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (MINSZW). Dit budget is bedoeld om verschillende uitkeringen te betalen, zoals de bijstandsuitkering, en de uitkeringen op basis van de IOAW (voor oudere werkloze werknemers) en IOAZ (voor oudere zelfstandigen). Ook wordt dit geld gebruikt voor loonkostensubsidies, waarmee werkgevers worden ondersteund als zij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen.

Sinds 2023 is het aantal mensen dat een beroep doet op deze regelingen toegenomen. Dit betekent dat de gemeente meer uitkeringen betaalt dan eerder werd verwacht. Daardoor is het budget dat jaarlijks wordt ontvangen niet altijd meer voldoende om alle kosten te dekken.

Wanneer de gemeente meer geld uitgeeft dan zij ontvangt (een zogenoemde budgetoverschrijding), kan zij in bepaalde gevallen extra financiële steun aanvragen. Dit wordt een 'vangnetuitkering' genoemd. Dit is een soort noodvoorziening van het Rijk om gemeenten te helpen die onverwacht hoge kosten hebben. Om voor zo'n vangnetuitkering in aanmerking te komen, moet de gemeente aan verschillende voorwaarden voldoen. Zo moet bijvoorbeeld worden aangetoond dat de gemeente zorgvuldig met het budget is omgegaan en dat de hogere kosten niet eenvoudig te voorkomen waren.

Een onafhankelijk commissie, de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet, beoordeelt vervolgens de aanvraag. Deze commissie kijkt of de gemeente aan alle financiële en procedurele eisen voldoet. Alleen als dat het geval is, kan de gemeente de extra vergoeding ontvangen.

Voorstel

- In te stemmen met het aanvragen van de vangnetuitkering 2025 zoals beschreven in bijgevoegd aanvraagformulier.

Beoogd effect

Het verkrijgen van financiële compensatie voor het tekort aan BUIG-middelen zodat de overschrijding van het beschikbare gemeentelijke budget zo veel mogelijk wordt gecompenseerd door de Rijksoverheid.

Argumenten

1. Voorwaarden aanvraag vangnetuitkering 2025

Om in aanmerking te komen voor een vangnetuitkering dient er voldaan te worden aan een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden betreffen:

- Over 2025 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan **5%** van de definitief over dat jaar toegekend gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet. De toetsingscommissie van het MINSZW zal bij de beoordeling bepalen of er een tekort is aan de hand van de definitief toegekende uitkering en de gemeentelijke lasten.
- Over 2022, 2023 en 2024 moet er over minimaal twee van de drie jaren sprake zijn van een tekort van minstens **5%**.
- Het college moet in 2026 tijdig een verzoek indienen volgens het daartoe vastgestelde aanvraagformulier: Het aanvraagformulier is toegevoerd aan het raadsvoorstel.
- De gemeenteraad moet op basis van door het college verstrekte informatie instemmen met het doen van een aanvraag.
- Bij de indiening van het verzoek dient verklaart te zijn welke maatregelen zijn getroffen om tot een tekortreductie te komen. (Zie hiervoor uitleg volgende argument).

2. Maatregelen betreffende tekortreductie

Om ervoor te zorgen dat minder mensen een bijstandsuitkering nodig hebben, heeft de gemeente verschillende maatregelen genomen. Deze maatregelen helpen mensen om mee te doen in de samenleving en – waar mogelijk- (weer) aan het werk te gaan.

- Participatiecoach (vanaf 1 juli 2024)

Mensen met een bijstandsuitkering die nog niet klaar zijn voor werk, krijgen hulp van een participatiecoach. Samen kijken ze wat iemand wél kan en welke stappen nodig zijn om later misschien te gaan werken. De begeleiding is persoonlijk en afgestemd op de situatie van de inwoner.

- Jongerencoach (vanaf 1 januari 2025)

Voor jongeren met een bijstandsuitkering is er een speciale jongerencoach. Deze helpt jongeren om een passende opleiding, werkplek of traject te vinden. Het doel is dat jongeren zich blijven ontwikkelen en uiteindelijk duurzaam aan het werk gaan.

- Aanpak voor statushouders

Statushouders (mensen die in Nederland mogen blijven na een asielprocedure) worden sneller begeleid naar werk. Zodra zij in de gemeente komen wonen, worden ze aangemeld bij het WerkBedrijf. Naast hun inburgering starten zij met een traject richting werk. Zo kunnen zij sneller meedoen in de samenleving.

- Beleid arbeidsmarkt en re-integratie (2024-2027)

De gemeente werkt samen met andere partijen in de regio Rijk van Nijmegen aan een betere arbeidsmarkt. Daarbij ligt de focus op:

- Beter laten aansluiten van vraag (werkgever) en aanbod (werkzoekenden);
- Betere samenwerking tussen bedrijven, scholen en overheden en
- Duidelijke en toegankelijke hulp voor mensen die werk zoeken.

3. De toetsingscommissie van het MINSZW beoordeeld

De toetsingscommissie beoordeelt procedureel of er voldaan wordt aan de voorwaarden. Ze beoordelen niet de inhoud van de analyses. De beoordeling van de inhoud behoort toe aan de gemeenteraad.

4. De raad stelt de kaders vast

Het is de bevoegdheid van de raad om de (financiële) kaders m.b.t. de aanvraag vast te stellen. Nadat de raad hier goedkeuring op heeft gegeven kan de aanvraag ingediend worden bij het MINSZW.

Kanttekeningen

1. Negatief advies MINSZW

Als niet aan alle voorwaarden wordt voldaan, kan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een negatief advies geven. Dat betekent dat de aanvraag wordt afgewezen. Dit kan gebeuren als:

- Niet aan de financiële regels is voldaan;
- De gegeven antwoorden niet duidelijk of volledig genoeg zijn;
- De gemeenteraad geen toestemming heeft gegeven;
- De aanvraag te laat is ingediend.

Als er een negatief advies wordt gegeven, ontvangt de gemeente geen extra geld (vangnetuitkering). De extra kosten voor bijstandsuitkeringen moeten dan door de gemeente zelf worden betaald.

Duurzaamheid

Dit onderwerp raakt niet aan aspecten van duurzaamheid wat het milieu etc. betreft.

Participatie

Dit onderwerp raakt niet aan de aspecten van participatie. Het onderwerp betreft slechts een bespreekpunt tussen de gemeente en het MINSZW.

Financiën

Om in aanmerking te komen voor een vangnetuitkering moet over de jaren 2022, 2023 en 2024 minimaal twee van de drie jaren sprake zijn van een tekort van minstens **5%**.

Onderstaande tabel laat zien dat het tekort vanaf 2023 hoger is dan 5%.

Berekening relevant tekort vangnetuitkering:	Sisa 2022	SiSa 2023	SiSa 2024	SiSa 2025
Lasten artikel 69 Pw	1.377.717	1.611.271	1.778.896	2.168.271
Baten in kader van budget artikel 69 Pw (invordering)	44.972	66.947	39.264	41.789
Netto lasten artikel 69 Pw (A-B)	1.332.745	1.544.324	1.739.632	2.126.482
Relevante bestedingen voor vangnet	1.332.745	1.544.324	1.739.632	2.126.482
Rijksbudget Pw 2022, 2023, 2024 en 2025	1.318.110	1.389.106	1.578.009	1.929.152
Relevant resultaat in bedrag voor vangnet:				
	-14.635	-155.218	-161.623	-197.330
Resultaat in %	-1,1%	-11,2%	-10,2%	-10,2%

In 2025 hebben we een Rijksbijdrage voor de Participatie uitkeringen van € 1.929.152 ontvangen. De uitgaven in 2025 daartoe bedroegen € 2.126.482. Het tekort bedroeg in 2025 € 197.330.

Daarnaast is een bedrag van € 41.789 teruggevorderd. Dit is geld dat inwoners eerst hebben ontvangen, maar later moesten terugbetalen. Dit bedrag is door de consultants teruggevraagd en wordt bijgehouden als openstaande schuld (debiteuren).

Bij de uitgebreide aanvraag is tot 5% van het tekort voor eigen rekening van de gemeente. Dit betreft een bedrag van € 96.458. Voor het tekort boven de eigen risico van de gemeente is de vangnetregeling van toepassing. Dit is een bedrag van € 100.872.

Om de hoogte van de vangnetregeling te berekenen wordt gewerkt met categorieën. Het tekort van de gemeente Mook en Middelaar valt in categorie 2; 5% tot 10%. Dit betekent dat het tekort á € 96.458 voor eigen rekening komt en voor 50% een vangnetuitkering aangevraagd kan worden. Het totaalbedrag dat Mook en Middelaar aan vangnetuitkering kan ontvangen betreft € 50.436.

Schematisch weergegeven ziet het er als volgt uit:

Rijksuitkering 2025	€ 1.929.152
Uitgaven 2025	€ 2.126.482
Tekort	€ 197.330
Van dit tekort is 5% van de Rijksbijdrage voor eigen rekening	€ 96.458
Tekort wat overblijft na voor eigen rekening	€ 100.872
Gemeente Mook en Middelaar valt in categorie s; 50% van het tekort komt voor eigen rekening, 50% vergoed	€ 50.436
In totaal kan er dus een vangnetuitkering aangevraagd worden voor	€ 50.436.

Bovenstaande berekening is een indicatie. De hoogte van de daadwerkelijk te ontvangen vangnetuitkering wordt bepaald aan de hand van de SiSa verantwoording over het jaar 2025.

Communicatie

Er zal contact onderhouden worden met het MINSZW over de aanvraag van de vangnetuitkering. Daarnaast zal de beoordeling van de aanvraag gevolg worden.

Uitvoering

Na het raadsbesluit zal er worden toegezien op de aanvraag van de vangnetuitkering bij het MINSZW.

Bijlage(n)

1. Aanvraagformulier uitgebreid VU 2025.

Mook, 8 april 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
I.M. van Dijk